

VROEGER EN NU (121)

Vroeger en Nu (121)

Kleinemeer

We zijn vandaag neergestreken in Kleinemeer, ten zuiden van Sappemeer. De naam Kleinemeer gaat terug naar een meer, dat hier vroeger lag, maar dat als gevolg van de vervening is verdwenen. De buurtschap dankt zijn ontstaan aan de Borgercompagnie, die vanaf Sappemeer zuidoostwaarts begon met het afgraven van het veen. De rijkdom, als gevolg van het turfsteken, was vroeger goed te zien op deze plek. Er stonden hier drie veenborgen : Woelwijck, Vosholen -beide verdwenen- en Welgelegen. De foto uit 1948 toont op de voorgrond de sluis in het Kleinemeesterhoofddeep, met daarachter een woonhuis met smederij. De smederij herinnert aan de in 1886 gebouwde smidse van Einje Mandema. In de loop der jaren werkten in de smederij Hendrik Tulp, die in 1898 de smederij kocht en smid Joosten, die in 1959 eigenaar werd van de smederij. De smederij is omstreeks 1985 geheel gerestaureerd en sinds november 1990 is het gebouw als ‘Galerie de Smederij’ ingericht als expositieruimte voor regionale en landelijke amateur-kunstenaars. Links Nauta’s klap, de brug over het Borgercompagniesterdiep, richting Tripscompagnie met daarachter de veenborg

Welgelegen. Sinds 2003 is de borg Welgelegen met de tuin een rijksmonument. Hij behoort tot de laatst overgebleven veenborgen in Groningen. De borg werd in 1655 gesticht tijdens de vervening van het voormalige Bourtangerveen. Het Groninger Landschap wil de tuin de komende tijd terugbrengen naar de staat, zoals die was in 1917. Uit die tijd zijn nog de meeste elementen van de tuin bewaard gebleven. Van 1710 tot ca. 1870 heeft in Kleinemeer een rooms-katholieke schuilkerk gestaan, gewijd aan St. Willibrordus. Een schuilkerk, ook wel huiskerk genaamd, is een van buiten niet als zodanig herkenbaar kerkgebouw, zoals die ten tijde van de Republiek der Verenigde Nederlanden werd gebruikt door katholieken, remonstranten, lutheranen en doopsgezinden. Het doopvont van deze kerk bevindt zich nu in de Willibrorduskerk aan de Noorderstraat in Sappemeer.

Beeld 1948 : © Folkers Persfotobureau.

Redactie en Beeld 2020 : © Wim A.H. Rozema www.historische-vereniging-hs.nl